

(Prav res! na desnici) in ostale desniške stranke so isto storile, kakor mi. Naš predlog je prišel v trenutku, ko ste nas čakali dve jako važni nalogi: zjednačenje ravnotežja državnega gospodarstva z indirektnimi davki, namreč od žganja; druga naloga je bila vojaška predloga, da se za deset let naprej zagotovi moč države in njena veljavnost nasproti vnanjim državam. Toda prepričani smo in upamo, da bote večina, h kateri pripadamo, in vlada, katero podpiramo, priznali naše potrpežljivost navzlic drezanju volilcev. (Dobro! na desnici.)

Zadnjič apelujem na levico. Nas konservativce in Vas liberalce loči prepad gledé razumljenja cerkvenega bistva. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Bolezen v parkljih živine.

(Konec.)

Nesrečna bolezen loti se ovác, koz in svinj rada v parkljih, v gobci pa ne po gostem. Kaj je krivo te bolezní? To zna Bog, človeška učnost še ji ni prišla do sleda, pravi se sicer, da prihaja iz naživik, minočih bitij, toda kaj so ta bitja, tega ne vé še nihče.

Kdor zasleduje to bolezen že dalje, tak ve, da je ni krivo ne vreme ne krma, pač pa je skorej gotovo, da se je živinče nalezle, t. j. bolezen je nalezljiva. Kar je pri tem še huje, pa je to, da se loti tudi živinčeta, ki jo je more biti ravno poprej bilo prestalo.

Brž ko se zapazi, da je živinče boleno, treba je gledati na to, da stoji na mehkih, suhih tleh in da dobi dovolje pitja. Nekaj časa sicer ne more živinče, če ima bolezen v gobci, požreti vode, vendar pa porine rado gobec vanjo in te je že tudi nekaj. Ako ima živinče voljo žreti, naj se mu daje kuhanih reči, pa tudi take pijače, ki ima kaj redilnih snovi v sebi. V ostalem pa je treba potrpežljivosti in ni dobro, če se riblje gobec ali škropi kacih reči vanj: tu naj napravi narava svoje! Spirati gobec z vodo ali z drugo tekočino ne kaže, ker nima nobene moči do bolezní ali pa še shuja lahko.

V tem, če živinče se zmirom ne more žreti, ko se mu zunaj ne pozna več bolezen, pogledati mu je v gobec in ako ima še v njem kake tvore, ki so še polni gnoja, tedaj spiraj živinčetu gobec z deževnico, v kateri se je nekaj malega vitrijolovca raztopilo.

Tudi bolezen v parkljih premine v 3 do 4 tednih, ako stoji živinče na suhih, mehkih tleh ter se ne sili na to, da hodi. Da se osnaži izmed parkljev sokrvica za to je dovolj, da se spira od časa do časa — samo ne preveč ali pregosto! Ako pa se naredi tvor, tedaj se preče tvor in odpravi iz njega gnoj. Mehurji

počijo pa sami in kraste, ki so nastale preminejo tudi same od sebe. Ko bi pa vendar-le ne prešle, naj se spere parkelj z malim vitrijolovcem, se vé, da v deževnici raztopljenim.

Bolezen sama tedaj ni nevarna in ne gre živinčetu po navadi za življenje, vendar pa je sitno in napravi škodo, ker živinče v tem času ni za delo in potlej izgubi tudi vso mast.

Ako se tedaj prikaže bolezen v obližji, treba je, da se živina več ne pusti v kraj ali le blizu kraja, kjer je kuga. To velja tudi gledé paše. Ako pa se je živina že nalezla bolezní, tedaj ne kaže druga, kakor da jo spraviš v kraj ter ne pustiš druge bolne. Vsled tega je tudi pametno, da se v časih in krajih, kjer je doma le-ta kuga, ne sme živina goniti ali prodati v druge kraje.

Tudi ni prav zavžiti mleko ali surovo maslo od take živine, kajti velikrat je to prav nevarno za človeka. Kar pa mi vselej našim bralcem pravimo, s tem sklenemo tudi sedanjo razpravo: snage in veliko snage je treba — tudi živini!

Sejmovi. Dne 16. maja v Šentilji v slov. gor., v Vojniku, na Pilštanji, na Bregu v Ptujih in na Bizeljskem. Dne 18. maja v Ljutomeru, v Središči, v Radgoni, v Marenbergu. Dne 22. maja v Loki. Dne 25. maja v Rogatci in v Vitanji.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Volitev.) Jutri v soboto je občinska volitev. Vsak, kdor je slovenski poštenjak, prišel bode volit. Mi se bojujemo za pravico in resnico. Ne dajte se premotiti z gradimi lažmi, katere nemčurji trosijo. Vsakdo naj spolni svojo sveto dolžnost. Naj nobeden ne ostane doma. Posebno vi pošteni volilci iz Babinec in Noršinec, potem iz Krapja, Mote in Cvena in iz Kamenščaka, vi vsi pridite ob pravem času. Mi hočemo videti, kateri so naši možje. Kdor ni z nami, tisti je zoper nas. Pokažimo, da smo tukaj mi gospodarji, da so tukaj naša tla. Pokažimo, da spoštujemo zemljo, kjer smo se rodili, da spoštujemo grudo, ki nas redi, da spoštujemo grob, v katerem bomo počivali. Idimo složno na volišče, kakor eden mož. Naj ne bode boječnega med nami! Vse za vero, dom in cesarja!

Iz Konjic. (Po volitvah) [Konec.] Ko bi bili narodnjaki pritiskali, lovili in silili, kakor Plahutovci, gotovo bi marsikateri glas bili dobili, a to se nam je gabilo. Je-li lepo, da cvet „tukajšnjih gospa“ po noči, kakor netopirji, po vaséh dirja, spavajočim, do srajce slečenim ljudem odejo raz života trga in hlače v roke dava? Je-li dostojno, da takošnje gospé (?) v volilno hišo silijo in se vanjo gnjetejo? Tega bi se deklet sramovale. Ali so mislile na one gosi in goske,

ki so nekdanj s svojim gaganjem rimski grad rešile? Kmeti, ki so na oči videli, kaj se je godilo, ti ne bodo gotovo nikdar v nasprotni tabor svignili. Žalostno je le, da zagriznjene sovražnike podpiramo, da ljudem, peto nam v tilnik tiščečim, denar nosimo! Kmetje, kedaj se boste zdramili, kedaj se gesla držali: Svoji k svojim? Ne hodite le k nasprotnikom v prodajalnice ali krčme, za leta dni vam ni nemčurja. Čudno se nam dozdeva, da so v davkarskih knjižicah še imena posestnikov katerih že mnogo let — celo do 7 — ni ali na posestvu ali so že mrtvi, tedaj plačuje se v imenu takih, v katerih grob se že drugi polagajo. Lep red mora biti pri necih naših uradih. Pa gospodje so tam, to se vidi, z delom preobloženi, še oddehniti si ne smejo, morajo si z nemškutarstvom glavo beliti. — Nam pa je to škodovalo, ker je v volilnem zapisniku mrgolelo popačenih imen. Za reklamacije tudi ni bilo časa, kajti našli smo razglas volilni na črni deski v srenjski veži dne 19. in pribil se je bojda že dne 13. marcija. Srečen, kdor povsodi resnico vidi. Od razpisa volitve do časa, da se vrši, ima po postavi 6 tednov preteči. Vi župan dohtar, koliko tednov je od 13. marcija do 15. aprila? So pač le ljudje na svetu, ki šteti ne znajo.

Od Male nedelje. (Izlet Ljutomerskih rodoljubov, veselica.) Cvetoci maj je nastopil, vse se veseli in raduje, posebno po mestih in trgih si želijo, kakor učenci, tako učitelji in tudi uradniki poseben dan za izlet v kak bližnji, prirodno mičen kraj. Kaj prijetno nas je iznenadila novica, da namerava Ljutomerska čitalnica prirediti dne 19. maja izlet k Mali nedelji. Z velikim veseljem pozdravljamo to vest in rodoljube Ljutomerske, pod katerimi se je čitalnica zopet sijajno pomladila in oživila. Dne 19. maja priredi tudi „Bralno društvo“ Malonedeljsko že dalje časa nameravano veselico, in k njej prav uljudno vabimo tudi rodoljube iz Ptujja in Ormoža. Ako nam Bog da lepo vreme, pričakujemo v obilnem številu rodoljubov, da se zajemno še bolj ogrejemo za narodno reč in da se posebno mladina spodbuja svoj rod častiti in da bo vsakemu ponos Slovencec rojen biti. V to pomozijo Bog! L. S.

Iz Ljutomera. (Pozor!) Vsa nemčurska vojska Ljutomerska je na nogah. Jutri v soboto, t. j. 18. maja bodo tukaj občinske volitve. Prav čudno je gledati, kako bezičejo ves dan enaki sitnim kršeljem, hotel sem reči pridnim bučelam. Vsakemu pravijo, v kaki nevarnosti je Ljutomerski trg. Le Slovencev prè ne voliti, kajti oni so grozna nesreča za Ljutomer. Ako Slovenci zmagajo, bode tri dni in tri noči dežilo samo goreče žveplo; prišle bodo kobilice, prilomastili divji Turki in Bog vé, kaj še vse. Zdaj se nam tako dobro godi, ker nam sami gospodje gospodarijo. Do zdaj smo imeli vsega v

obilnosti. Gleda se na vsak krajcar, na vsako betvico, da ne bi trebalo nobenih naklad. Vsak si je lahko šel v občinske loge po drva, ali pa si je vsekal najlepši hrast, ako je potreboval in to pa vse brez plačila! Odzdaj pa, ako nemčurji zopet zmagajo, bode še stokrat boljše. Pečeni golobje bodo nam sami letali v usta in po železnici bodo nam dovažali lepo pečenih svinj in telet, v katerih bodo že tičali noži in vilice. In to vse zastonj, zastonj! Poleg tega so še dozday pri občini toliko prigosodarili, da v prihodnjih treh letih ne bode prav nič naklad, ampak vsak tržan dobi vse nazaj, kar je moral dozday občini platiti in sicer vse po „topelš“ z obrestmi vred. Vi se totim nemčurskim obetom smejete, slovenski poštenjaki. Vi dobro spoznate, da so same grde laži. Vzdrmite se, takemu gospodarstvu mora biti konec prej ali pozneje, Slaba hiša, v kateri hlapec gospodari, gospodar pa hlapčuje. Kakšni kruh si bote zdaj spekli, takšnega bote morali potem jesti!

Od Velike nedelje. (Opominj.) V tukajšnji občini Sodinski vršile so se sedaj volitve v občinski zastop ter obč. predstojnika. Žal, da je v malokateri občini toliko razprtije, kakor je ob času volitev v naši, ker mnogim dosedanji predstojnik ni več ugajal, hoteli so si izbrati drugoga. Ali pri tem bili so si zopet vsi navskriž, kacih pet in še več je tacih, kateri bi radi bili sami župani, ne gledé na to, ali so zato sposobni ali ne; drugi pa bi bili sopet radi svetovalci, dasiravno sta samo dva, čast odbornika pa bi sopet skorej vsaki občan rad imel, ter bi po tem takem trebalo za našo občino kacih petdeset odbornikov, ko bi se hotelo vsem ugoditi. Nekateri so hodili celo po vasi prosit, da bi jih volili. Odbor izbral nam je za župana g. Vido D. in smemo upati, da bo skrbel za občino ter tudi slovensko uradoval, saj nemščine tudi ni več zmožen, kakor le za silo, sicer je bil tudi stari župan dober, samo da je kaj rad nemško uradoval, dasiravno ne vselej s posebno srečo. Zadnji čas pa se je bil vendar-le poboljšal. Ker se mislijo nekateri zoper to volitev še pritožiti, zaradi necega odbornika, bomo, ko bi bila potem volitev ovržena, poročali tudi o novi volitvi, vendar bi bilo najbolje, ko bi jih ta naš dopis spametoval, ter bi se drugokrat za odborniško čast ne svaževali in ne prepirali. Več občanov.

Od Velike nedelje. Nek tukajšnji naseljenec, ki v tej občini niti domovinske pravice nima, trudi se že več let priti v občinski odbor ali sedaj mu je vse upanje, postati predstojnik, splavalo po vodi. Dva dni po volitvi ni skoraj ničesar delal, samo svoj prepad je premišljeval, in da si nekoliko oledkoti svoje žalostno in potrto srce, napisal je na kosček papirja nemško (?) pritožbo do c. kr. okr. gla-

varstva zoper volitev. Bila je prav zmedena in čisto neresnična. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo pa je s slovenskim dopisom vprašalo, kaj je na tem resničnega. Temu primerni odgovor se pač lahko ugane! Že več časa smo opazovali, da ta in nekateri drugi naseljenci, nemškutarijo gojijo. Z velikim začudenjem pa smo še zapazili, da je celo nek narodnjak tako častilakomen, da mu služijo taki ljudje za sredstvo, naj postane župan. Ko bi pa utegnil postati, ne bo imel kaj prijetnega, ker mu bode precejšnje število odbornikov nasprotovalo, in le v zloznosti je moč. „Sloga jači, nesloga tlači“. Delajmo toraj z združenimi močmi, da preženemo naše najhuje sovražnike — nemškutarje.

Iz Cirkovec. (Čudna možaka.) Dolgo se nihče ni oglasil, in vsakdo bi mislil, da imamo zimsko spanje, kakor kakošnja golazen ali pa debelo-glavi kosmatinec. A vse to ni res, marveč jako živi smo; posebno pa naš župan, gospod Draschkowitsch, kajti on ima rad, ako zua kdo po nemški jo obrniti in pa njegov svak, gospod Matija Schumer, ki zna oče naš in sedem sv. zakramentov nemški moliti, in je pod imenom „Dolgi Tejča“ znan. Žalostno je za kraj, o katerem se ne more nič hvalevrednega javnosti naznaniti, kajti ako še ni, pride čestokrat v slabo ime. Tega pa so mnogokrat krive le posamezne osebe, čudni možje, ki doprinašajo dejanja, katera se z napredujočim svetom nikoli ne strinjajo, takošnih mož dejanja na svetovno rešeto djati, dostikrat mnogo koristni in hasni. Nek takošnji mož je naš „rihtar“, on se sam podučiti ne more, ker niti črke ne zna brati; njemu je postava, kakor Nemeč reče, španjska ves; podučiti se ne da. Ako njemu kdo kaj pametnega svetuje, temu gotovo ne verjame, bodi si tudi kaka gosposka. Preteklega leta so posestniki srenje „Zdrzgonjica“, ki spada k Cirkovski občini, po svojem odborniku prosili, naj bi občinski prestojnik vsaj 10 ali 20 gld. k popravni srenjskega mosta pomagal, ker se čas velikih vojaških vaj bliža in more biti tudi tjakaj vojaki pridejo. Na to sta se naš gospod „rihtar“ in zgorej omenjeni Schumer zarotila, da se ne sme nič pomagati, vsled tega pa se Zdrzgonjičani pri okrajnem zastopu Ptujskem pritožijo. Zapoved je bila od okrajnega zastopa, da mora občina most v 8 dneh popraviti, drugači ga pa bode okrajni zastop popravil. Poslednje je tudi bilo, in naš trdovratni „rihtar“ je namesto 20 gld. čez 142 gld. plačati moral. Znamenje, da vé vse postave, katere mu njegova žena razlaga, kajti pravi se, da je le ona predstojnik in ne „on“.

(Konec prih.)

Izpod Šentjungertne gore. (Občini zbor.) Belo nedeljo imela je podružnica za Veliko Pirešico družbe sv. Cirila in Metoda v Galiciji svoj II. občni zbor. Zbralo se je bilo prav lepo

število društvenikov. Še gosp. Hausenbichler, župan Žalski se je tega zbora vdeležil. Pristopilo je društvu blizo 30 novih udov, med tem mnogo letnikov. Že prvo leto nabrala je ta podružnica za društvene namene 32 fl. 55 kr., v drugem vtegne dosti več nabrati. Soglasno sprejela se je prošnja do vis. državnega zbora, šolsko postavo kmalu predrugačiti na katoliško-narodni podlagi. Izvolila sta se g. prvomestnik in g. zapisnikar kot podružna zastopnika za veliko skupščino. Naj bi hvalevredna družba štela mnogo tako delavnih podružnic!

Od Male nedelje. Marsikomu je že znano, kako lepo napreduje bralno društvo pri nas, kaj radi pristopajo k društvu naši pošteni možje in pridni fantje. Ne bom opisoval, kako koristno je to, ker je vže vsakemu rodoljuba znano, pa kakor vsaka dobra reč ima svoje nasprotnike, tako jih tudi našemu društvu ne manjka. Jaz, ki te vrste pišem, moram v svojo sramoto pritrčiti, da še nisem ud pri bralnem društvu, pa to obljubim, da mu hočem za stalno biti dober prijatelj in vedni podpornik in sicer s to pogodbo, ako ostane še za naprej, kakor do sedaj vedno v vseh razmerah pošteno in pravično. *)

Bučkovski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V gosposki hiši drž. zbora so v torek, dne 14. maja izročili predloge naučnega ministra gledé šolske postave posebnemu odboru v pretresovanje. Visoki gosposdi se je videlo, da ji minister ni ugodil v svojih predlogih, ali še ni gotovo, če še kje ne bode na zadnje vendar-le iz njih postava. — V hiši drž. poslancev so pretresovanje drž. proračuna že dognali in v celem ni bilo velike nesreče za gg. ministre, kajti vsem so njih proračuni obveljali in še čuli niso posebno britkih. Vsi govori liberalnih poslancev so bili le — zamolklo grmenje, brez strele. Sedaj se vrše razprave o manjših predlogih in koncem tedna sklene drž. zbor svoje spomladansko posvetovanje. — V nedeljo se je razbila „Styria“, mali parnik na Muri, v Gradci ter je 6 oseb pri tem vtonilo. Ces. namestništvo je prepovedalo na to tudi drugemu vožnjo. Škoda, da se to ni že poprej izgodilo! Parnik na Muri je nevarna igrača! — Gosp. dr. Al. Wannisch, ud štaj. dež. šolsk. sveta, je dobil red železue krone. — Na Koroškem so 20-letnico šolske postave zadnji torek semtertje slovesno obhajali, na večih krajih pa jim je to izpodletelo in to je bilo prav! — Obč. zastop pri sv. Jakobu v Rožu je sklenil prošnjo za slov. šolo. — Kranjska dežela sezida prihodnje leto novo bolnišnico v

*) Prijatelj, storite to in potem delajte na to, da se odpravi tista „ljudika“ iz društva in ostane v njem le čista, slov. pčnica. Ured.